

Seinäjoen keskustan kestävä liikunnan toimenpideohjelma**Kh 20.1.2020, § 23**

Seinäjoen kaupunki on hakenut Liikenne- ja viestintävirastolta liikunnan ohjauksen valtionavustusta vuodelle 2019. Valtionavustusta on haettu kävelyn ja pyöräilyn edistämistyöhön osana kaupunkikeskustan kehittämistä vuorovaikutteisesti. Liikenne- ja viestintävirasto on myöntänyt helmikuussa 2019 Seinäjoen kaupungille liikunnan ohjauksen valtionavustusta enintään 44 175 euroa. Avustukseen sisältyy arvonlisävero. Valtionavustuksen kokonaismäärä on kuitenkin enintään 75 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

Liikunnan ohjauksen valtionavustusta on haettu, tavoitteena on edistää Seinäjoen keskustaa kohti eurooppalaista viihtyisää kävelykeskustaa, johon tullaan viisailla liikunnamuodoilla. Työssä pyritään ennen kaikkea edistämään kävelyn ja pyöräilyn roolia ja sitä kautta nostaa niiden kulkumuoto-osuuksia. Lisäksi työtä voidaan hyödyntää tulevassa keskustan osayleiskaavan ja keskustan kehittämissuunnitelmien tavoitteiden asettelussa. Työssä on ollut tavoitteena vahva sidosryhmien ja päättäjien osallistaminen.

Työn tuloksena on syntynyt Seinäjoen kaupunkikeskustan kestävä liikunnan toimenpidesuunnitelma. Suunnitelma lähtee liikkeelle eri kulkutapojen roolin kiristämistä kestävä liikunnan edistämiseen. Toimenpiteet rakennetaan siten, että kulkutapojen rooli vahvistuu myös konkreettisesti. Esimerkkinä tästä voi olla pyöräilyn aseman nostaminen arkiliikunnan merkittäväksi tukipilariksi ja pyöräverkon kehittäminen siten, että nykyinen homogeeninen yhdistetty jalankulku- ja pyöräverkko täydentyy laadukkailla pyöräilyn pääväylillä.

Työtä on tehty yhteistyössä käynnissä olleiden keskustavision laadinnan ja Pyöräilyn edistämisohjelman kanssa. Keskustavisiassa kävely- ja pyöräily-ympäristön huomioiminen ovat olleet osa suunnittelua. Pyöräilyn edistämisohjelmasta toteutetaan vuosina 2018 – 2021. Yhdessä pyöräilyohjelman kanssa toteutettiin touko- ja kesäkuussa kysely kävelyn ja pyöräilyn tilanteesta ja tulevaisuuden tarpeista Seinäjoella eHaravan avulla sekä jalkautumalla kaupungille. Kyselyä markkinoitiin myös sosiaalisen median kanavien kautta, Ringin kautta ja kaupungin nettisivuilla sekä suoraan eri tahoille. Kyselyyn saatiin 700 vastausta. Lisäksi hankkeessa pidettiin tavoitetyöpaja kesäkuussa, johon osallistui n. 30 henkilöä.

Hanketta on ohjannut kaupungin eri hallintokunnista koostuva työryhmä, joka on kokoontunut kuusi kertaa vuoden aikana. Hanketta on esitelty kaupungin maankäyttötyöryhmälle syyskuussa ja kaupunginhallitukselle marraskuussa 2019.

Seinäjoen kaupunkikeskustan kestävä liikunnan toimenpidesuunnitelmassa esitetään kestävä liikunnan tavoitteet:

- Keskustassa edistetään kestäviä matkaketjuja.
- Seinäjoesta kehitetään Suomen mukavin kaupunki pyöräillä.
- Keskustan kävelyolosuhteita ja - ympäristön viihtyisyyttä parannetaan.
- Autoilua suunnitellaan yhdessä pyöräilyn kanssa.
- Pyöräilyväylien laatua kehitetään.
- Keskustan autopysäköintitratkaisut perustuvat keskitettyihin pysäköintialueisiin.
- Talvihoidon laatua parannetaan.
- Keskustan liikunnasta kehitetään kokonaisuutena.

Tavoitteena on, että vuonna 2030 Seinäjoki on kestävä liikunnan mallikaupunki. Kaupunkiympäristö on esteetön ja viihtyisä kaikille väestöryhmille. Kävelyllä ja pyöräilyllä on kaupungissa keskeinen rooli, jota joustava joukkoliikenne täydentää. Autottomuus on realistinen vaihtoehto useimmille talouksille.

Näihin tavoitteisiin päästäkseen toimenpidesuunnitelmassa on esitetty kärkihankkeiden toimenpideohjelma.

1. Keskustaan tehdään liikenteen kokonaissuunnitelma, joka pohjautuu kestäviin tavoitteisiin.
  - Muodostetaan keskustaan kävelypainotteinen vyöhyke sekä pysäköintikehä.
  - Muutetaan leveitä autopainotteisia katuja viihtyisiksi hidaskaduiksi.
2. Pyöräilyväylien laatua kehitetään rakentamalla Seinäjoelle pyöräilyn laatu-käytävät.
  - Erotetaan kävely ja pyöräily toisistaan keskustassa.
  - Rakennetaan pyöräilyn laatu-käytävät.
  - Pyöräiliikenteen kehittämiseksi oma budjetti.
3. Laaditaan talvihoidon kehittämissuunnitelma.
  - Pyöräilyväylät jaetaan talvihoitoluokkiin
  - Talvihoitoluokille määritellään tavoitteet ja vaatimukset
4. Kestävien matkaketjujen käyttäjäystävällisyyttä parannetaan.
  - Mobility center rautatieasemalle: pyörävuokraus, Park & ride, pyörähuolto, matkustusinfo ym.
  - Pyöräpysäköinnin määrän ja laadun parantaminen: runkolukittavia telineitä, valvottu pyöräpysäköinti rautatieasemalla.
  - Kaupunkipyörät Seinäjoelle, mitä kokeillaan pilottina.
5. Kävelypainotteista keskustaa laajennetaan
  - Viihtyisät hidaskadut.
  - Pysäköintiä siirretään pysäköintilaitoksiin.

Kärkihankkeet sekä työn lähtökohdat, prosessi ja tavoitteet ovat esitelty tarkemmin liitteenä olevassa Seinäjoen keskustan kestävä liikunnan toimenpideohjelmasssa. Hankkeiden aikataulutusta on arvioitu ohjelmasssa vuosille 2020 – 2030. Ohjelman aikataulusitys hankkeille on suuntaa-antava ja niiden budjetointia voidaan arvioida kulloisenkin vuoden budjetoinnin laatimisen yhteydessä ja aikaisintaan vuoden 2021 budjetointia laadittaessa. Esitetyistä hankkeista keskustan liikenteen kokonaissuunnitelmalla (kaikki liikennemuodot) ja pyöräiliikenteen omalla budjetilla olisi suurimmat vaikuttavuudet ja niiden osalta tulisi lähteä ensin liikkeelle.

Seinäjoen keskustan kestävä liikunnan toimenpideohjelma, liite 23/Valt 5.

Valmistelija: yleiskaavapäällikkö Jyrki Kuusinen

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus

- merkitsee tiedoksi Seinäjoen keskustan kestävä liikunnan toimenpideohjelman ja
- esittää valtuustolle, että kaupunki edistää kestävä liikunnan etenemistä Seinäjoella budjetoinnin sallimissa rajoissa.

Asian käsittely kokouksessa:

Keskustelun jälkeen kaupunginjohtaja muutti ehdotuksensa seuraavaksi:

Kaupunginhallitus

- merkitsee tiedoksi Seinäjoen keskustan kestävä liikumisen toimenpideohjelman ja
- esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunki edistää kestävä liikumisen etenemistä Seinäjoella.

Päätös:

Kaupunginjohtajan kokouksessa tekemä ehdotus hyväksyttiin.

Lisätietoa: suunnittelupäällikkö Keijo Kaistila, p. 044 754 1648,
keijo.kaistila(at)seinajoki.fi ja
yleiskaavapäällikkö Jyrki Kuusinen, p. 044 754 1645,
jyrki.kuusinen(at)seinajoki.fi

- - -

Valt 27.1.2020, § 5

Kaupunginhallituksen ehdotus:

Valtuusto päättää, että kaupunki edistää kestävä liikumisen etenemistä Seinäjoella.

Asian käsittely kokouksessa:

Asiasta käydyn keskustelun jälkeen puheenjohtaja totesi Pertti Mäki-Hakolan ehdottaneen Kokoomuksen ryhmän puolesta Piia Katteluksen, Raimo Ristilän, Jouko Peltosen, Paula Risikon ja Aki Ylisen kannattamana kaupunginhallituksen ehdotuksesta poiketen seuraavaa:

Valtuusto merkitsee tiedoksi Seinäjoen keskustan liikumisen toimenpideohjelman ja valtuusto päättää, että kaupunki edistää esteettömän ja kestävä liikumisen etenemistä Seinäjoella.

Puheenjohtajan tiedusteltua voiko valtuusto yksimielisesti hyväksyä Pertti Mäki-Hakolan ehdotuksen, valtuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Puheenjohtaja totesi lisäksi Sosiaalidemokraattien ja vasemmistoliiton valtuustoryhmien tehneen toimenpideohjeen: kaupunginvaltuusto edellyttää, että vuosittain kaupungin talousarvioon varataan " korvamerkitty" 200 000 euron määräraha keskusta-alueen pyöräteiden kehittämiseen. Puheenjohtaja tiedusteli voiko valtuusto yksimielisenä hyväksyä toimenpideohjeen. Valtuusto ei hyväksynyt toimenpideohjetta yksimielisenä, joten puheenjohtaja totesi sen rauenneen.

Päätös:

Valtuusto merkitsi tiedoksi Seinäjoen Keskustan liikumisen toimenpideohjelman ja päätti, että kaupunki edistää esteettömän ja kestävä liikumisen etenemistä Seinäjoella.

Lisätietoa: suunnittelupäällikkö Keijo Kaistila, p. 044 754 1648,
keijo.kaistila(at)seinajoki.fi ja
yleiskaavapäällikkö Jyrki Kuusinen, p. 044 754 1645,
jyrki.kuusinen(at)seinajoki.fi